

[economie](#)
[sociaal](#)
[wonen](#)
[ruimte](#)
[home](#)
[wat we doen](#)
[partners](#)
[nieuws](#)
[agenda](#)
[publicaties](#)
[abonneren](#)
[blogs](#)
[over ons](#)

[home](#)
[nieuws](#)
["Overheid heeft geen visie op integrale veiligheid"](#)

17-12-2012

[Klik hier om de publicatie te bestellen](#)

"Overheid heeft geen visie op integrale veiligheid"

Radicale verandering veiligheidszorg: meerdere partijen bemoeien zich met veiligheid

“Een aantal jaar geleden kwam ik op mijn weg naar een wedstrijd van voetbalclub Sparta, allerlei verschillende veiligheidsregimes tegen. Net de deur uit kwam ik de overbuurvrouw tegen die deel uitmaakte van Burgernet. De hoek om werd ik gadeslagen door allerlei veiligheidscamera’s. Ik ging nog even naar de buurtwinkel waarvan de winkelier weer deel uitmaakte van de collectieve winkelontzegging. De metro in, moest ik mijn kaartje voor een apparaat houden. In het voetbalstadion moest ik mijn seizoenskaart aan stewards laten zien. In de tussentijd, liep ik door delen van de stad waar het verboden is je hond uit te laten enzovoorts. Het viel mij op dat ik, in die 25 minuten durende reis, 5 of 6 totaal verschillende veiligheidsregimes passeerde. Elk veiligheidsregime had andere autoriteiten en regels en straffen. De uitvoering van die regels en straffen ligt ook weer bij andere autoriteiten dan de politie. Door die tocht realiseerde ik mij dat het veiligheidsvraagstuk radicaal is versplinterd. Die realisatie bracht mij tot de gedachte om theoretisch en empirisch onderzoek te doen vanuit deze versplintering zelf. Hiermee bedoel ik dat je deze versplintering niet kan begrijpen door uit te gaan van de klassieke manier van kijken naar veiligheid: vanuit één organisatie of vanuit één gedeelde cultuur of vanuit het Wetboek van Strafrecht. Dit klassieke denken gaat niet meer op. Je hebt een andere manier van denken nodig om deze versplintering te begrijpen.”

Onderzoek weerlegt “romantische voorstelling” van integrale veiligheid

“Door vanuit de versplintering zelf te denken leg ik de dynamiek in veiligheid bloot. Ik laat hiermee zien dat de overheid net zo versplinterd is als het veiligheidsveld dat zij wil aansturen. De overheid heeft geen integrale visie op veiligheid. Laat staan een samenhangend veiligheidsbeleid. Het idee van integrale veiligheid waar alle partijen hun verschillen opzij zetten en voor één doel gaan, is een romantische voorstelling. Ik noem dit romantisch omdat ik in mijn onderzoek laat zien dat die samenwerking voortdurend onderhevig is aan spanningen, frustraties, angsten en wantrouwen. Partijen vinden bijvoorbeeld eigen tactieken uit om andere partijen tot acties te

dwingen. Deze zelforganiserende processen zetten het maakbaarheidsideaal van veiligheid radicaal op de helling."

Verschillen zijn groter dan overeenkomsten in veiligheidsregimes

"In de casussen die ik heb onderzocht, zie je dat de verschillen groter zijn dan de overeenkomsten. Dat staat haaks op het idee van integrale veiligheid waarin partijen hun verschillen opzij zetten en eendrachtig en krachtig het probleem aanpakken. Aan de hand van de Franse filosofen Foucault, Deleuze en Tarde heb ik daarom nieuwe concepten gevormd om een dynamische opvatting van de werkelijkheid te krijgen. Deze denkers gaan uit van het verschil en niet van de overeenkomst. In tegenstelling tot de tot nu toe statische klassieke manier van kijken naar veiligheid die uitgaat van één organisatie, één cultuur of het Wetboek van Strafrecht. De nieuwe concepten die ik heb ontwikkeld zijn:

- **Securitisering**
Het idee dat sinds de 18e eeuw gebieden in toenemende mate worden gedefinieerd vanuit een veiligheidsperspectief. Het proces van het steeds meer introduceren van veiligheidstechnieken en dat steeds meer gebieden worden gedefinieerd vanuit veiligheid, noem ik securitisering.
- **Veiligheidsassemblages**
In veiligheidsassemblages staan heterogene elementen zoals bijvoorbeeld politie, energieleveranciers en winkeliers met elkaar in combinatie en moeten de uitkomsten van die samenwerking steeds weer kritisch worden bekeken.
- **Moleculair niveau**
De dynamiek in de veiligheidsassemblages bekijk ik op een moleculair niveau. Dit betekent dat zaken voortdurend met elkaar in botsing zijn zoals moleculen op elkaar knallen en verspreiden. Dit staat in tegenstelling tot het molair niveau van het klassiek model, waar alles één geheel is en het menselijke handelen voorspelbaar en herhaalbaar is

Deze concepten projecteerde ik op 4 casussen: de bestrijding van hennepeteelt, de collectieve winkelontzegging, stedelijke interventieteams en de aanpak van verzekeringstransportcriminaliteit. Door deze projectie zie je een hele andere werkelijkheid dan wordt voorgeschoteld door wetenschappers en beleidsmedewerkers."

Dynamiek laat continue spanningen tussen partijen zien

"In de onderzochte casussen zie je dat veiligheidsregimes voortdurend aan spanning en botsing onderhevig zijn. Nieuwe tactieken worden bijvoorbeeld ontwikkeld om andere partijen tot actie te dwingen. Dit zie je in de aanpak van verzekeringstransportcriminaliteit waarin verzekeraars en schade-experts tactieken hebben om de politie tot actie te dwingen. In de aanpak van hennepeteelt moeten er allerlei motivatiestrategieën worden ontwikkeld omdat de politie vaak geen zin heeft om op te treden. In de casus van de collectieve winkelontzegging hebben winkeliers eigen sancties uitgevonden die niet staan in het contract met politie en gemeente. Bij de stedelijke interventieteams zie je dat partijen heel erg in hun eigen cocon blijven. Van ontkokering, die ook centraal staat in die integrale veiligheid, is geen sprake. Er blijken dus allerlei zelforganiserende processen plaats te vinden. Deze processen zijn niet te herleiden naar de overeenkomst die de partijen samen hebben gesloten."

Uitdaging voor de overheid: formuleer beleid dat anticipeert op de versplintering

"De uitdaging voor de overheid is nu om beleid te formuleren in die versplintering zelf. Dit betekent een radicaal andere rol voor de overheid waaraan we honderden jaren gewend zijn. Veiligheid is geen uniform geheel meer waar duidelijk beleid op kan worden losgelaten. Uit de zelforganiserende processen blijkt de overheid niet of steeds minder in staat is om het veiligheidsveld aan te sturen. De integrale visie die op papier wordt gezet is een lege huls. Daarbij heeft de overheid de taak om uit te vinden hoe de manier van werken gestalte kan krijgen waarbij toch recht wordt gedaan aan publieke beginselen en publieke uitgangspunten zoals solidariteit, transparantie en toegankelijkheid."

Meer onderzoek noodzakelijk voor wetenschap en democratie

"We zitten nog in de beginfase van deze versplintering van het veiligheidsvraagstuk. Onze kennis hierover is nog steeds minimaal. Veiligheid is van oudsher een publiek

goed. Op het moment dat we in toenemende mate andere partijen toelaten die vaak een hele andere achtergrond en belangen hebben, wordt het niet alleen vanuit wetenschappelijk oogpunt maar ook vanuit democratisch oogpunt noodzakelijk om daar verder onderzoek naar te doen."

Boek 'Orde in veiligheid' bestellen

Wilt u meer weten over dit onderzoek? Het boek 'Orde in veiligheid' kunt u bestellen via de website van de uitgeverij Boom | Lemma.

Bezoekadres: kantoor Stichthage (boven
Den Haag CS)
Postbus 30833, 2500 GV Den Haag
+31 (0)70 302 84 84
info@platform31.nl

English
Algemene voorwaarden Platform31
Disclaimer
Privacy
301

volg ons op

**Platform31 is de fusieorganisatie van KEI, Nicis
Institute, Nirov en SEV**